

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/18-21
1475 S. İşK/14

YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2026/7001
Karar No. 2026/6165
Tarihi: 24.06.2026

●İŞE İADE DAVASINDA BOŞTA GEÇEN SÜRE
ÜCRETİNDE YEMEK ÜCRETİNİN ÇALIŞILAN
GÜNLERE GÖRE EKLENECEĞİ
●İŞE BAŞLATMA TALEBİNDE İŞE
BAŞLATILMADIĞI DURUMDA İŞE
BAŞLATMAMA TAZMİNATININ ÖDENMESİ DE
İSTENDİĞİNDEN AYRICA TEMERRÜDE
GEREK OLMADIĞI FAİZ HESAPLANACAĞI

ÖZETİ: Somut uyuşmazlıkta, iş sözleşmesi, tanık beyanları, kesinleşmiş mahkeme kararı ve tüm deliller gözetildiğinde davacının temel ücretinin 4.000,00 USD olarak belirlenmesi dosya kapsamına uygundur. Ancak birleşen 2019/89 Esas sayılı dosyada itirazın iptaline konu boşta geçen süre ücreti ve diğer haklar tespit edilirken, Yargıtayca kabul gören uygulamaya göre günlük 5,00 USD yemek bedeli dikkate alınarak 30 gün karşılığı olmak üzere aylık 150,00 USD yemek yardımı aldığı kabul edilmiştir. Ancak son dönem ücret bordrosuna göre davacıya aylık 1.142,45 USD kira yardımı yapıldığı da görülmekte olup davacının şantiye dışında kaldığı anlaşılmaktadır. Buna göre, günlük 5,00 USD yemek yardımı kabulü hakkaniyete aykırı olup işyerinde kaç öğün yemek yendiğinin araştırılmak suretiyle giydirilmiş ücret hesabında dikkate alınması gereken yemek ücretinin fiilen çalışılan gün de dikkate alınmak suretiyle yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir.

Diğer yandan davacı tarafça kesinleşen işe iade davası sonrası işverene keşide edilen ihtarda, davacının işe

başlatılmaması hâlinde işe başlatmama tazminatı miktarının ödenmesi de ayrıca talep edilmiştir. Davalı tarafça davacının işe başlatılmadığı hususu sabittir. Buna rağmen İlk Derece Mahkemesince birleşen 2019/88 Esas sayılı dosyada hükme esas alınan bilirkişi raporunda, işe başlatmama tazminatının tespit olarak belirlendiği, davalı işverenin işe başlatmaması hâlinde gerçekleşen (muaccel olan) bir alacak olduğu, muacceliyet tarihinden takip tarihine kadar başkaca bir talep mevcut olmadığından, takip tarihinden önce de temerrüt oluşmadığından takip tarihi itibarıyla işlemiş faizin söz konusu olamayacağı gerekçesiyle söz konusu alacağa takip tarihine kadar faiz alacağı işletilmemesi de hatalı olmuştur.

İlk Derece Mahkemesince bozmaya uyularak verilen karar; taraf vekillerince temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildi.

Davacı vekilince temyiz incelemesinin duruşmalı olarak yapılması istenilmiş ise de 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 369/2 hükmü gereğince duruşma isteğinin miktardan reddi ile incelemenin dosya üzerinden yapılmasına karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

1. Davacı vekili asıl dava dilekçesinde; müvekkilinin 16.04.2014-24.01.2017 tarihleri arasında iş güvenliği şefi olarak davalı Rönesans Holding AŞ'ye bağlı diğer davalı Şirket bünyesinde çalıştığını, iş sözleşmesinin haksız feshedilmiş olması nedeniyle işe iade davası açıldığını, işe iadesine karar verildiğini, kararın kesinleştiğini, işe başlatılma talepli ihtarla rağmen işe başlatılmadığını ve buna bağlı alacaklarının ödenmediğini, davacının son ücretinin aylık net 4.000,00 USD olduğunu, davalı tarafından 2014 yılı sonlarından itibaren ücretin düşük gösterilmeye başlandığını, ücretinin eksik ödendiğini belirterek kıdem tazminatı ve ücret alacağının davalılardan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

2. Davacı vekili 2019/89 Esas sayılı birleşen dava dilekçesinde; işe iade kararı neticesinde işe başlatılmaması üzerine kararda yer alan 4 aylık boşta geçen süre ücreti ve diğer haklar alacağı için Ankara 16. İcra Müdürlüğünün 2018/11170 Esas sayılı takip dosyası ile icra takibi başlattıklarını, davalılar vekilinin ücretin 2.500,00 USD olduğundan bahisle borca kısmen itiraz ettiklerini, takibin 11.046,68 USD yönünden durduğunu, itirazın haksız olduğunu ileri sürerek itirazın iptaline, takibin devamına ve icra inkar tazminatına karar verilmesini talep etmiştir.

3. Davacı vekili 2019/88 Esas sayılı birleşen dava dilekçesinde; davacının işe iade kararı neticesinde işe başlatılmaması üzerine kararda yer alan 4 aylık iş güvencesi tazminatını Ankara 16.İcra Müdürlüğünün 2018/11169 Esas sayılı dosyası ile takip konusu yaptığı, davalılar vekilinin davacının ücretinin 2.500,00 USD olduğunu beyan ederek borca kısmen itiraz ettiği, takibin 9.200,00 USD yönünden durduğunu, itirazın haksız olduğunu ileri sürerek itirazın iptaline, takibin devamına ve icra inkar tazminatına karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

1. Davalı AO Rencons vekili cevap dilekçesinde; davacının arabuluculuğa başvurmadığını, davacının yurt dışında çalıştığını ve Türkiye'de dava ikame edemeyeceğini, davacının Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) iş sözleşmesi ile belirli süreli istihdam edildiğini, 31.10.2016 tarihinde 3.720,35 USD olarak kıdem tazminatının ödendiğini, davacının son ücretinin 2.500,00 USD olduğunu, dava konusu alacakların zamanaşımına uğradığını savunarak asıl ve birleşen davaların reddine karar verilmesini istemiştir.

2. Davalı Rönesans Holding AŞ vekili cevap dilekçesinde; davacının arabuluculuğa başvurmadığını, davacının yurt dışında çalıştığını ve Türkiye'de dava ikame edemeyeceğini, davacının İŞKUR iş sözleşmesi ile çalıştığını ve bu sözleşmenin incelenmesi gerektiğini, alacak kalemlerinin zamanaşımına uğradığını, alacak kalemlerinin davacının çalıştığı ülke mevzuatına göre değerlendirilmesi gerektiğini, davacının bildirdiği ücretinin ve bakiye ücret alacağının kabul edilemeyeceğini, davacının çalıştığını iddia ettiği dönem yurt dışında olup olmadığının araştırılmasının gerektiğini, davacı yurt dışında çalıştığı için ücretinin brüte çevrilemeyeceğini savunarak asıl ve birleşen davaların reddine karar verilmesini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin 10.09.2024 tarihli kararı ile; somut uyuşmazlıkta davacının iş sözleşmesinin 24.01.2017 tarihinde sonlandığı, asıl davanın 02.10.2018 tarihinde ve birleşen davaların 20.02.2019 tarihinde açıldığı, Rusya Federasyonu İş Kanunu'nun 392. maddesinde düzenlenen sürenin gözetilmesi gerektiği gerekçesiyle asıl ve birleşen davanın reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin 10.09.2024 tarihli kararına karşı süresi içinde davacı vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine Bölge Adliye Mahkemesinin 26.11.2024 tarihli kararı ile; somut uyuşmazlıkta davacının iş sözleşmesinin 24.01.2017 tarihinde sonlandığı, asıl davanın 02.10.2018 tarihinde ve birleşen davaların 20.02.2019 tarihinde açıldığı, Rusya Federasyonu İş Kanunu'nun 392. maddesindeki düzenlemenin Yargıtay içtihatlarında zamanaşımı süresi niteliğinde olduğunun belirtildiği, davalının cevap dilekçesinde yabancı hukukun uygulanması şartı ve zamanaşımı def'inde bulunduğu, dava tarihleri itibarıyla bir yıllık zamanaşımı süresinin dolduğu, Mahkemece zamanaşımı nedeniyle davanın

reddine dair verilen kararda bir isabetsizlik bulunmadığı gerekçesiyle istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

Bölge Adliye Mahkemesinin 26.11.2024 tarihli kararının süresi içinde davacı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Dairece, hukuk seçimi anlaşması yapıldığı anlaşılan davacının tüm çalışma dönemi bakımından asıl davadaki kıdem tazminatı ve ücret alacağı bakımından Rusya hukukunun uygulanması yerinde ise de davacının açtığı işe iade davasında Türk hukukunun uygulandığı, davacının işe iadesine karar verildiği, boşta geçen süre ücreti ve diğer haklar alacağı ile iş güvencesi tazminatına hükmedildiği ve kararın kesinleştiği, buna göre davacının işe iade davasının Türk hukukuna göre neticelendirildiği dikkate alındığında, işe iade sonrasında davalı tarafın davacıyı işe başlatmamasına bağlı olarak hak kazandığı birleşen davalara konu boşta geçen süre ücreti ve diğer haklar alacağı ile iş güvencesi tazminatı bakımından Türk hukukunun uygulanması gerekli iken Rus hukukuna göre değerlendirme yapılmasının hatalı olduğu gerekçesiyle Bölge Adliye Mahkemesi kararının ortadan kaldırılmasına ve İlk Derece Mahkemesi kararının bozulmasına karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesinin ilâm başlığında tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; bozma ilâmı uyarınca asıl dava bakımından kıdem tazminatı ve ücret alacağı bakımından Rusya hukuku uygulanmak suretiyle asıl davanın hak düşürücü süre nedeniyle reddine; işe iade sonrasında davalı tarafın davacıyı işe başlatmamasına bağlı olarak hak kazandığı birleşen davalara konu boşta geçen süre ücreti ve diğer haklar alacağı ile iş güvencesi tazminatı bakımından ise Türk hukuku uygulanarak birleşen davaların kısmen kabulüne karar verilmiştir.

VI. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

1. Davacı vekili temyiz dilekçesinde:

a. Anayasa Mahkemesinin 16.07.2025 ve 29.07.2025 tarihli iptal kararları dikkate alındığında, asıl davaya ilişkin alacakları bakımından da Türk hukuku uygulanmak suretiyle davanın kabulü gerektiğini,

b. Birleşen 2019/88 Esas sayılı dosyada daha önceki 31.12.2024 tarihli ilk temyiz dilekçemizdeki itirazları ve karara esas alınan bilirkişi raporuna vaki itirazları dikkate alınarak talep konusu tutarın tümü ile kabul edilmesi gerekmekte iken kısmi kabul kararı verilmesinin hukuka aykırı olduğunu, işe başlatmama tazminatına esas alınması gereken ücretin brüt ücretin hatalı tespit edildiğini,

c. İşe başlatmama tazminatına faiz işletilmemesi hususunun hatalı olduğunu, işe başlatmama tazminatı miktarının eksik ve hukuka aykırı olduğunu,

d. Birleşen 2019/88 Esas sayılı dosyada reddedilen miktar kabul edilmemek kaydıyla, red vekâlet ücretinin hatalı belirlendiğini,

e. Birleşen 2019/89 Esas sayılı dosyada da, harca esas tutar 11.046,00 USD olmasına rağmen ve bu değerın tamamının kabul edilmesine rağmen kısmen kabul

yönünde karar verilerek ve müvekkili aleyhine vekâlet ücretine hükmedilerek karar verilmesinin isabetli olmadığını,

f. Her iki dava bakımından da müvekkili lehine hükmedilen icra inkar tazminatı, vekâlet ücreti ve yargılama giderinin eksik hükmedildiğini ileri sürmüştür.

2. Davalı AO Rencons Şirketi vekili temyiz dilekçesinde;

a. Daha sıkı ilişkili hukuk araştırılmadan birleşen davalara doğrudan Türk hukukunun uygulanmasının hatalı olduğunu,

b. Davacı taleplerinin zamanaşımına uğradığını,

c. Davacının belirli süreli iş sözleşmesi ile istihdam edildiğini, işlerin tamamlanması sebebiyle iş sözleşmesinin feshedildiğini,

d. Hizmet süresinin, temel ücretin ve brüt ücretin hatalı belirlendiğini,

e. Dava şartı arabuluculuğun yerine getirilmediğini,

f. Davacının ödenmeyen alacağı bulunmadığını,

g. Takip konusu alacaklara işlemiş faize, faiz oranına ve fer'ilerine taraflarınca itiraz edildiğini,

h. Davacı ile menfaat birlikteliği bulunan tanık beyanlarının hükme esas alınmasının mümkün olmadığını ileri sürmüştür.

3. Davalı Rönesans Holding AŞ vekili temyiz dilekçesinde;

a. Uyuşmazlığa Türk hukukunun uygulanması gerektiğini,

b. Müvekkili Şirket bakımından açılan dava yönünden işyeri devri, hizmet sözleşmesi devri, alt işverne asıl işveren ilişkisi ve birlikte istihdam olguları ispatlanmadığından husumetten red kararı verilmesi gerektiğini,

c. Gerekçeli karar hakkının ihlal edildiği,

d. İşe iade davasının yasal hak düşürücü süre geçtikten sonra açıldığını,

d. Hizmet süresinin, temel ücretin, brüt ücretin ve gydirilmiş brüt ücretin hatalı belirlendiğini,

e. Davacı ile menfaat birlikteliği bulunan tanık beyanlarının hükme esas alınmasının mümkün olmadığını,

f. Takip konusu alacaklara işlemiş faize, faiz oranına ve fer'ilerine taraflarınca itiraz edildiğini,

g. Birleşen davalar yönünden icra inkar tazminatına hükmedilmesinin hatalı olduğunu,

h. Davacı aleyhine %20'den aşağı olmamak üzere kötüniyet tazminatına hükmedilmesi gerektiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Dosya içeriğine, bozmanın mahiyeti ve kapsamına göre taraflar arasındaki uyuşmazlık, birleşen itirazın iptali davalarına konu boşta geçen süre ücreti ile işe başlatmama tazminatı alacaklarının ispatı ve hesaplanmasına ilişkindir.

1. Temyizen incelenen kararda ve kararın gerekçesinde hukuk kurallarının somut olaya uygulanmasında bir isabetsizlik bulunmadığı ve bozmaya uyulmakla karşı taraf yararına kazanılmış hak durumunu oluşturan yönlerin ise yeniden

incelenmesine hukukça imkân bulunmadığı anlaşılmakla; taraf vekillerinin aşağıdaki paragrafların kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2. Somut uyuşmazlıkta, iş sözleşmesi, tanık beyanları, kesinleşmiş mahkeme kararı ve tüm deliller gözetildiğinde davacının temel ücretinin 4.000,00 USD olarak belirlenmesi dosya kapsamına uygundur. Ancak birleşen 2019/89 Esas sayılı dosyada itirazın iptaline konu boşta geçen süre ücreti ve diğer haklar tespit edilirken, Yargıtayca kabul gören uygulamaya göre günlük 5,00 USD yemek bedeli dikkate alınarak 30 gün karşılığı olmak üzere aylık 150,00 USD yemek yardımı aldığı kabul edilmiştir. Ancak son dönem ücret bordrosuna göre davacıya aylık 1.142,45 USD kira yardımı yapıldığı da görülmekte olup davacının şantiye dışında kaldığı anlaşılmaktadır. Buna göre, günlük 5,00 USD yemek yardımı kabulü hakkaniyete aykırı olup işyerinde kaç öğün yemek yendiğinin araştırılmak suretiyle giydirilmiş ücret hesabında dikkate alınması gereken yemek ücretinin fiilen çalışılan gün de dikkate alınmak suretiyle yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir.

3. Diğer yandan davacı tarafça kesinleşen işe iade davası sonrası işverene keşide edilen ihtarda, davacının işe başlatılmaması hâlinde işe başlatmama tazminatı miktarının ödenmesi de ayrıca talep edilmiştir. Davalı tarafça davacının işe başlatılmadığı hususu sabittir. Buna rağmen İlk Derece Mahkemesince birleşen 2019/88 Esas sayılı dosyada hükme esas alınan bilirkişi raporunda, işe başlatmama tazminatının tespit olarak belirlendiği, davalı işverenin işe başlatmaması hâlinde gerçekleşen (muaccel olan) bir alacak olduğu, muacceliyet tarihinden takip tarihine kadar başkaca bir talep mevcut olmadığından, takip tarihinden önce de temerrüt oluşmadığından takip tarihi itibarıyla işlemiş faizin söz konusu olamayacağı gerekçesiyle söz konusu alacağa takip tarihine kadar faiz alacağı işletilmemesi de hatalı olmuştur.

4. Yabancı para borcuna hangi faizin uygulanacağı 3095 sayılı Kanunî Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun'un (3095 sayılı Kanun) "*Yabancı para borcunda faiz*" kenar başlıklı 4/a hükmünde düzenlenmiş olup ilgili düzenlemede "*Sözleşmede daha yüksek akdi veya gecikme faizi kararlaştırılmadığı hâllerde, yabancı para borcunun faizinde Devlet Bankalarının o yabancı para ile açılmış bir yıl vadeli mevduat hesabına ödediği en yüksek faiz oranı uygulanır.*" kuralına yer verilmiştir.

Diğer yandan 6100 sayılı Kanun'un "*Taleple bağlılık ilkesi*" kenar başlıklı 26. maddesinin 1. fıkrası da şöyledir:

"Hâkim, tarafların talep sonuçlarıyla bağlıdır; ondan fazlasına veya başka bir şeye karar veremez. Duruma göre, talep sonucundan daha azına karar verebilir."

Birleşen 2019/89 Esas sayılı itirazın iptaline konu icra takip dosyasında talep konusu alacakların yabancı parayla tahsili talep edildiğinden söz konusu alacaklara 3095 sayılı Kanun'un 4/a hükmü uyarınca Devlet bankalarınca USD üzerinden açılmış bir yıllık vadeli mevduata uygulanan en yüksek faiz oranının uygulanması gerekir. Davacı tarafça boşta geçen süre ücreti ve diğer alacaklara takip tarihinden fiili ödeme tarihine kadar asıl alacak USD için işleyecek yıllık %5,5 mevduata

uygulanan azami yıllık faiz ve değişen oranlarda faiz yürütülmesi talep edilmiştir. İlk Derece Mahkemesince, kanuna ve davacı talebine aykırı olacak şekilde temerrüt tarihinden takip tarihine kadar %9 oranında faiz yürütülmesi hatalı olmuştur.

5. Ayrıca, yabancı para cinsinden yapılan icra takiplerinde, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 67. maddesi uyarınca icra inkar tazminatına karar verilmesi durumunda, yabancı paranın takip tarihindeki Türk lirası karşılığı esas alınmak suretiyle tazminat hesabı yapılması ve buna göre hükmolunan icra inkar tazminatı miktarının hüküm fıkrasında açıkça gösterilmesi gerektiği hâlde Mahkemece birleşen davalar bakımından bu hususlar dikkate alınmaksızın hüküm kurulması da hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

6. Birleşen 2019/89 Esas sayılı itirazın iptali davasında, iptali talep edilen takip miktarı 11.046,88 USD olup Mahkemece takibin 11.046,88 USD üzerinden iptaline ve bu miktarla devamına karar verilmiş olmasına davanın kısmen kabulüne karar verildiğinin belirtilmesi ve davacı aleyhine vekâlet ücretine hükmedilmesi yerinde olmamıştır.

7. Yeniden kurulacak hükümde, birleşen davalar bakımından, icra takip dosyasına konu miktarların tümü üzerinden değil, işveren tarafından icra sırasında yapılan ödeme dikkate alınarak davacı tarafça bakiyesi miktarlar için açılan ve harçlandırılan itirazın iptali davasına konu dava değerleri dikkate alınarak ve red ile kabul edilen miktarlar gözetilmek suretiyle taraflar lehine vekâlet ücreti takdirine yer olup olmadığına yahut miktarına karar verilmelidir. Davacı vekilinin vekâlet ücretine ilişkin temyiz sebepleri de yerinde olup karar bu sebeple de bozmayı gerektirmiştir.

VII. KARAR

İlk Derece Mahkemesi kararının **BOZULMASINA**,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine gönderilmesine,

24.06.2026 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.